

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

IV. Practicæ Resolutiones circa prædicta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

Examen XI. De Missa circa Prac. I. Eccl. 175

33. *Quinam fideles ad Missam audiendam adstringuntur?* Omnes adulti, etiam pueri impleto septennio.

34. *Quisnam diebus hac urget obligatio?* Qui sunt ex præcepto festi siue iure communi, siue consuetudine, siue principali statuto.

35. *Excusant ne aliqua cause ab implendo præcepto?* Plures causæ excusant, triplex præcipuè, impotentia, corporalis, spiritualis, & moralis, charitas, officium, & consuetudo rationabiliter introducta.

CAPVT IV.

Praxis, circa materiam de Missæ sacrificio, & auditione, ex Societatis IESV Doctoribus.

36. **S**cio in die Natiuitatis Dominica tres Missas neminem §. I.
steneri celebrare: at rogo, num possit quis ante auroram De plu-
cunctas perficere? Aliqui non posse asseruere, cum quia con- ribus sa-
tra Missalis Rubricam, tum quia in Canone prima Missa po- cris eodẽ
nitur, Noctem sacratissimam, pro aliis duabus, diem sacratissi- die perfic-
mum venerantes. At Suarius 3. p. tom. 3. d. 80. sect. 4. licere ciendis.
docuit; quia in c. nocte sancta de consecr. dist. 1. in nocte Nati- Suar.
uitatis Missas sine distinctione celebrari conceditur. Quid Vafq.
de Rubrica? Vasquez 3. v. tom. 3. d. 232. cap. 3. n. 3. ait Rubri-
sam de Missis solemnibus esse locutam. Quid de Canonis
varietate? Suarius citat. docet, aliquando verba Diuini officij
referri ad tempus, pro cuius commemoratione dicuntur. Vn-
de tres Missæ possunt prope meridiem celebrari, non obsta-
te, quod in prima dicatur: Noctem sacratissimam.

37. *Quisnam in casibus Sacerdos ieiunus potest iterum Missam celebrare?* Enumerat Valentia tom. 4. d. 6. q. 11. part. 3. Valent.
septem. 1. In die Natiuitatis Domini. 2. Si vnus Sacerdos
esset præfectus duabus Ecclesiis Parochialibus ob ipsarum
inopiam. 3. Quando sub finem vnus Missæ superuenit
Episcopus, vel habens quasi Episcopalem iurisdictionem
Ordinarius, Prælati, Rex, seu alius secularis Princeps,
vel aliqui iter agentes in die festo. 4. Ad benedicendas nu-
ptias, aliqua necessitate, aut magna congruentia urgente. 5.
Quando sub finem Missæ corpus defuncti cum Missa sepe-
liendum intraret. 6. Si non esset asseruata Eucharistia, &
mandum viaticum moribundo. 7. Ob rationabilem causam,
vel congruentiam à vi o prudenti iudicandam, vt habetur

cap.

- cap. consuliſti, de celebr. Miſſar. cur ergo ſupra num. 7. aſſeruiſti ſolum primo, & ſecundo in caſu licere Miſſam iterare? Quia caſus reliqui ob multitudinem Sacerdotum in deſuetudinem abiere. *Aliquis contingit.* Sacerdos locorum attendat conſuetudinem, & licentiam ab Epifcopo requirat. Sic *Poſſeuus cap. 2. num. 7.*
38. *Licetum ne renouanti Euchariftiam, conſumere hoſtiam conſecratam olim, & quam ipſe conſecrat in ſacrario reponeret*
- Fagund. Aſſerit Fagundez p. 1. lib. 3. cap. 4. num. 26. At *Præpoſitus* 3. p. Præp. q. 83. ar. 1. dub. 7. num. 50. ſententiam hanc improbabilem putat; quia de ratione ſacrificij eſt vt ſumatur hoſtia, quæ ab ipſo ſacrificante eſt conſecrata. *Non habens maiorem hoſtiam conſecrauit particulam.* Oſtendat populo hoſtiam olim conſecratam addita particula.
- §. 2. 39. *Eſt ne lethale crimen, vnã Miſſalis Miſſam in aliam De ritum mutare. v. g. Miſſam Natiuitatis in Miſſam Aſſumptionis; aut celebrã - haſce Miſſas extra diem talium feſtiuitatum recitare?* Non; di. quia Bulla Pij V. Miſſali Romano præfixa non obligat ad mortale niſi in rebus grauibus. *Filliucius tom. 1. tract. 5. c. 5. num. 140.* Addit *Præpoſitus* in 3. p. q. 83. ar. 4. dub. 3. n. 187. generaliter nos obligari vi Bullæ ad obſeruandum Miſſalis ritum, & alium non introducendum: vt ſi (v. g.) vnusquique pro libito alius Miſſalis ritu ſacrum ageret.
40. *Peccat ne grauiter, qui Miſſa modicum addit, vel ex ea detrahit?* Docet *Filliucius tom. 1. tract. 5. cap. 5. num. 155.* non delinquere mortaliter; qui aduertenter in Miſſa omitteret *Credo*, vel *Gloria*, aut in Canone alicuius Sancti nomen; ob materiæ ſcilicet paruitatem. Idem ſentio de eo, qui aliquam commemorationem ſubmiſſa voce adderet.
41. *Scio aliquos aſſeruiſſe, peccare grauiter Sacerdotem, qui dum ſe ſacris veſtibus induit, orationes ſolitas prætermittit aduertenter: quid ſentiendum?* Ait Fagundez tract. 1. lib. 3. cap. 21. num. 9. non omnes Miſſalis regulas ad mortale obligare, ſed illas tantum, quæ ſacrificij eſſentiam, vel quali eſſentiam continent.
42. *Conceditur facultas Religioſis Societatis I E S V Miſſam de Luifio Gonzaga (v. g.) Beatiſicato celebrare: frui ne poſſunt alij Sacerdotes eadem facultate?* Aſſeruit *Palauus tom. 2. tract. 4. d. 1. p. 5. §. 5.* ſed *Granadus 2. 2. contr. 1. tract. 7. d. 4. ſect. 2. num. 2.* contrarium aſſeruit; quia ita expreſſè ſacra Congregatio Cardinalium determinauit apud *Gauantum in Enchr. Epifcop. v. Miſſæ ritus num. 1.* Probatum autem, quia *Alex. III. in cap. de Relig. & vener. Sanct. prohibuit, aliquem coli Beatum publico*

publico cultu sine summi Præsulis facultate. Quid si in diplomate, certis personis nominatis, non addatur particula, tantum? Putat Granado alios Sacerdotes posse Missam concessam celebrare, petentibus tamen illis, quibus facultas celebrandi conceditur. Quemadmodum licet Capellano Missas Capellanix per alios agere.

43. *Potest ne Sacerdos probata memorie aliquo in casu sine Missali celebrare?* Negat Fagundez tom. 1. lib. 3. cap. 21. n. 23. Fagund. quia nota incurritur apud audientes. At sciens Gabrielem Vasquez in 3. part. tom. 4. d. 235. cap. 3. numero 26. asseruisse Vasq. Sacerdotem, qui parum videt, posse memoriter Missam recitare, sed Missali præsentem ad decentiam; affirmo Sacerdotem probatæ memoriæ posse sine Missali celebrare, sed simili libro appposito, ne apud adstantes aliqua nota iniretur.

44. *An licitum in casu necessitatis cum lumine olei, aut adipis celebrare?* Negat Henriquez lib. 9. cap. 26. num. 4. quia usus Henriq. celebrandi cum cereo accenso à tempore Apostolorum est introductus. At Suarius in 3. part. tom. 3. d. 81. sect. 6. affirmat, Suar. seclulo contemptu, & scandalo; quia olim in Sanctuario lampades in Dei cultum ardebant. Monet Doctor id ante factum non esse consulendum. Attamen Laym. lib. 3. tract. 5. c. 6. Laym. num. 17. in necessitate asserit consulendum.

45. *Scio non posse Sacerdotem ex causa iusta Missam cooperato capite celebrare sine licentia Episcopi, aut si Regularis est, sui Prelati: rogo tamen an possit id gerere aliquando sine graui piaculo?* Posse quidem Suarius in 3. part. tom. 3. d. 83. sect. 3. affirmat, Si grauis id infirmitas exigeret, & licentia facile non posset acquiri.

46. *Potest ne Sacerdos in necessitate sine ministro celebrare?* Aliqui asserunt posse, v. gr. si in die festo, aut cum consecrandum esset viaticum pro moribundo, minister haberi non posset. *Potest ne femina in tali casu admitti?* Negat Suarius Suar. in 3. part. tom. 3. d. 88. sect. 1. quia c. 1. de cohabit. Cleric. & mulier. dicitur, quod nulla femina ad altare præsumat accedere, aut Presbytero ministrare. Scio aliquem contrarium asseruisse, existimantem quidem textum prædictum casum necessitatis complexum non esse. Suario hærescimus.

47. *Potest ne quis ante auroram celebrare?* Asserit Reginus Regin. tom. 1. lib. 29. cap. 9. numero 173. quadrante ante auroram posse. Azorius part. 1. lib. 10. cap. 25. quæst. 5. hora & quadrante Azor. ante solares radios manifestos. Fernandez part. 3. cap. 5. §. 14. Fernad. num. 3. aliam semihoram addidit. Suarius in 3. part. tom. 3. d. 80. Suar.

sect. 4. docet Religiosos, qui ex privilegio vna hora ante diem celebrant, posse quidem tribus horis ante diem celebrare.

48. Scio terminum Missae celebranda esse meridiem: rogo, num meridiem sit mathematicè accipiendus? Concedit parum ultra meridiem *Præpositus in 3. part. quest. 83. art. 2. dub. 2. num. 143.* quia parum prohibitio reputatur. *Laymanus lib. 4. tract. 5. cap. 4. num. 4.* te putat peccare mortaliter, si Missam ad mediam horam post meridiem differas. *Azorius p. 1. lib. 10. cap. 25. quest. 6.* Si ad tertiam horæ partem. Porro ex *Laymano citato*, Sacerdos in die festo vna hora ante meridiem, potest Missam incipere, si ratione itineris, v.g. fuit impeditus.

49. *Possunt ne Sabbato sancto Sacerdotes celebrare?* Omnes quidem priuatim possunt, auctore *Gaspere Hurtado de sacram. d. 4. de sacrif. Missæ, diff. 3.* monente, si quis celebrare velit ante solemnem, posse Missam de Sancto ea die contingente, v.g. Annunciationis, vel votiuam celebrare.

50. *Licitum ne in pelago celebranda Missa operam dare?* Pro infirmo muniendo viatico, aut pro audiendo sacro diebus festiuis asserit *Granado in 3. parte tit. 6. tract. 14. d. 13. num. 2.* licere, si mare tranquillum, & adsit alius Sacerdos, qui Calicem post consecrationem firmiter teneat. Hoc autem ait *Coninch. de sacram. quest. 83. art. 3. dub. 1. num. 226.* sine Pontificis summi facultate geri non posse.

§. 3. *De confessione celebraturi præmittenda.*
51. Scio ex grauibus Doctoribus Sacerdotem confessione præmissa, celebrantem, si post sacrum inceptum recordatur alicuius mortalis oblitum esse, non teneri contritionem elicere; quia culpa illa iam remissa fuit indirecè per pœnitentiam virtualem. Rogo autem, si Missam sine præmissa confessione incepit excitans non habere mortalem culpam, & post ea recordatur habere, an teneatur conteri? Tenetur; quia culpa irremissa. Quod si non possit ad contritionem excitari? *Gaspas Hurtado de sacram. d. 8. de Euch. diff. 1.* asserit non peccare mortaliter si prosequatur, & Sacramentum recipiat; quia præceptum dignè communicandi non adèd strictè obligat, vt ad dimittendum Sacramentum inchoatum cum populi scandalo, & suæ famæ dedecore obliget. *Adest solus minister, quem facile posses ad alium locum mittere, aut diutius Missam protrahere coram ipso.* Deberet adhuc contritioni eliciendæ studere.

52. *Quandònam Sacerdos in peccato mortali existens, poterit sine præmissa confessione cum sola contritione sacrum gerere?* Vt ipse, vel alij præceptum communionis impleant in Paschate: si alijs non adsit, quia hoc præceptum non est purè Ecclesia

Ecclesiasticum, sed iuvinum, determinatum tamen ab Ecclesia quoad tempus. *Lugo Cardin. de Euch. d. 14. sect. 5. num. 116.* Ut moribundo viaticum conferatur. *Lugo citat.* Ut in die festo alij Missam audiant, si non adsit alius Sacerdos celebraturus; quia urget necessitas proximi. *Suarus tom. 3. in 3. part. d. 67. sect. 4.* obiicit, illi non peccabunt non audiendo sacrum, si ipse non celebret. Cui respondeo cum Cardinali meo. Nec moribundus peccaret sine viatico decedens. Potest ne Sacerdos, ut ipse præcepto audiendi sacrum satisfaciat? Negat *Suarus ubi supr.* sed alij probabiliter affirmant.

53. Peccati reservati reus Sacerdos in casu necessitatis constituitur, adest confessarius inferior carens autoritate ad reservata: an Sacerdos reus simul peccati mortalis non reservati, aut venialium possit celebrare, non præmissa confessione? Ait *Præpositus in 3. part. quæst. 80. art. 5. dub. 3. num. 17.* posse. *Præp. Hurtado de poenit. d. 11. diff. 14.* existimat debere; quia non adest confessoris copia, à quo integrè possit absolui. At assentit *Suarus citat.* teneri & reservata & non reservata illi Sacerdoti inferiori aperire, ut ab omnibus saltem indirectè absoluantur. Quid si præter reservata solum venialia haberet? Deberet venialia ac reservata confiteri, ut ab his indirectè, ab illis directè absolueretur, ex sententia *Coninch. de sacrament. Coninch. q. 80. art. 4. dub. 2. num. 21.*

54. Potest ne celebraturus aut communicaturus absente superiore confiteri Sacerdoti inferiori peccata non reservata, & reservata relinquere, confessione dimidiata ad vitandum scilicet scandalum? Negat *Valentia tom. 3. d. 7. quæst. 11. part. 1.* Valent. quia confessio debet esse integra quantum potest, ut omnia peccata directè, & indirectè absoluantur. *Gaspar. Hurtado ubi supr.* docet, celebraturum aut communicaturum se gerere debere, ac si confessarij copiam non haberet; quia Sacerdos ille non potest extra mortis articulum absolvere à reservatis. Porro *Petrus Hurtado de Mendoza 2. 2. d. 84. sect. 7. §. 182.* Mend. affirmat posse confessionem dimidiare, & reservata relinquere; quia ad absolutionem indirectam non est necessarium, peccata exprimi, ut in peccatis patet oblitis; neque Confessio integra debet esse quo ad ea, quæ confessarij potestatem excedunt.

55. Sacerdos in casu necessitatis, confessario carens, celebravit: tenetur ne quamprimum confiteri? Asserit *Suarus in 3. part. tom. 3. d. 66. sect. 4.* quia sic Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 7. præcipit. At illud: *Quamprimum, Concilij quomodo*

Fagund. *modo intelligendum?* Aliqui exponunt, *statim finita Missa. Fagundez autem præc. 3. lib. 3. cap. 8. n. 9. explicat, cum primum rursus celebrauerit.* Non approbo; quia secluso præcepto Concilij Sacerdos rursus celebraturus, id facere teneretur, & si per octo menses non celebraret, non teneretur confiteri, quod est absurdum. Vnde addiderim Fagundez sententiæ, cum primum proxima die, aut post vnum, vel alterum diem rursus sit accessurus ad altare.

Præp. 56. *aceruos ante celebrationem confessus, aliquod peccatum ex obliuione omisit: debet ne quàm primum confiteri?* Afferit *Præp. 57. in 2. part. 9. 60. art. 5. dub. 4. num. 21.* quia hoc peccatum per se loquendo debebat ante communionem subiici clauibus, & dici potest, quod conficius illius celebrauerit sine illius confessione. Profectò *Card. de Lugo de sacr. d. 14. sect. 7. n. 112.* idem affirmat in casu, quo Sacerdos habens referuata, absente superiore, & urgente necessitate, confessus esset inferiori non referuata, & celebrasset. Vel antea confessus, & absolutus, recordatus postea lethalis obliuioni, nec valens illud confiteri, sine noua confessione celebrasset.

De valo- re, & ap- plicatio- ne Missæ. 57. *Scio, duplicem Sacrificij valorem, vnum ex re oblata, qui ex opere operato dicitur, alterum ex actu offerentis, qui ex opere obere, & ap- plicatio- ne Missæ.* *ranis appellatur: an vterque finitus?* Ita planè, quia quamuis res oblata sit infinita, cum tamen offerens sit finitus, & actus eius finitus, valor etiam finitus est. In tres partes diuiditur. Prima, quæ ex vniuersali Ecclesiæ intentione toti populo Christiano applicatur. Secunda, seu media quæ applicatur ex intentione peculiari Sacerdotis cui ipse voluerit. Tertia, quæ est propria ipsius Sacerdotis.

Præp. Henriq. 58. *Sacrificium pluribus applicatur: prodest ne singulis, ac si uni tantum applicaretur?* *Præpositus in 3. part. quæst. 83. art. 1. dub. 7. & Henriquez lib. 9. cap. 17. num. 5. negant;* quia valor Missæ, ex capite prædicto, finitus est.

Vasq. Lugo. 59. *Requiriturne Sacerdotis actualis intentio Sacerdotis, ut valor ille medius applicetur alicui?* *Requiritur Vasquez in 3. part. tom. 1. d. 138. cap. 6. num. 76. actualem intentionem ipsius Sacrificij tempore, qualis ad consecrandum.* *Lugo autem de sacr. d. 8. sect. 6. num. 93. sufficere docet, quod aliquando voluerit, tale illi prodesse Sacrificium, etiam si dum celebrat, nihil de hoc veniat in mentem, dummodo habitualem illam voluntatem non retractauerit.*

Suar. 60. *Superior Sacerdotis Regularis Missam applicat alicui: rogo an præterea necessaria sit Sacerdotis celebrantis applicatio?* Afferit *Suaris in 3. part. tom. 3. d. 79. sect. 9. quia tam conle*

consecratio, quàm applicatio Missæ ita instituta est, vt à libera celebrantis intentione dependeat.

61. Sacerdos primò celebrat cum Episcopo: possunt ne singuli, cui voluerint, integrè & independentè à voluntate alterius Missam applicare? Possunt (ait Maratius tom. 3. de Euch. d. 38. sect. 8. num. 4.) quia singuli sunt vera causa per se totius sacrificij, ac si vnus solus offerret. Marat.

62. Recipit quis pro Missa stipendium: tenet-ur ne applicare danti orationes, & preces, aut fructum operis operantis? Respondet Coninch de sacr. quæst. 83. art. 1. dub. 10. num. 195. tantum fructum ex opere operato teneri applicare. Alij autem huic sententiæ non subscribunt, quia æquè valeret danti cleemosynam boni ac mali Sacerdotis Sacrificium: frustra-que Doctores consulerent, probatæ vitæ Sacerdotes esse quærendos. Conin.

63. Licet ne applicare de unctorum Missas viuentibus, ac si vita functi essent? Negatiuè respondet Layman. lib. 5. tract. 5. cap. 2. num. 15. tum quia id contrarium plane Romanæ Ecclesiæ ritibus. Tum quia nullum habet peculiarem fructum, quem non habent Missæ pro viuis institutæ, v. gr. de Sanctis, aut de remissione peccatorum. Si loquamur de fructu ex opere operato, hic in omnibus Missis æqualis est: nec quia applicatur in subsidium animæ, postquam è vita decesserit, potest suspendi: nam statim prodest ei, cui applicatur, si est capax. Si autem de fructu ex opere operantis, nimirum ex suffragiis Ecclesiæ, non potest nisi imperitè, ac superstitiosè, viuis applicari; quia illæ preces, quæ in Missa de Requiem recitantur, cum ex significatione tum ex Ecclesiæ institutione, referuntur ad mortuos. *Ti neosuffragia mihi post mortem heredum incuria defutura.* Missas ab Ecclesia pro viuis institutas tibi cura applicari viuenti. Fagund.

64. Scio sacram congregari nem Cardinalium Concilij Tridentini interpretum auctoritate Urbani VIII. anno 1625. statuisse, vt Sacerdotes tot omnino Missas celebrarent, quot ad rationem attributi stipendij præscripta fuerint. Item exposuere, non posse Sacerdotem, qui certam eleemosynam accepit pro offerendo sacrificio, alteri sacerdoti minorem pro eodem offerendo præbere, parte aliqua sibi retenta. Hoc posito, quid iam de Doctorum placitis sentiendum? Non potest iam Sacerdos vnica Missa pro pluribus stipendijs paruis satisfacere, quod Suarius in 2. part. tom. 3. d. 86. sect. 4. asseruerat. Non potest pro vna Missa tot stipendia accipere, quot sufficiant ad se ac parentes, famulumque §. 5. De Missa stipendio

Vasq. lúmque sustentandum, & aliquos libros (si Theologus, aut iuris prudens) emendos. Imò (auctore *Vasquez* in 3. p. tom. 3. d. 234. cap. 2.) ante Congregationis decretum licitum non erat; quia sacrificium non est institutum ad Sacerdotis sustentationem, cui deseruit sufficiens patrimonium, aut beneficium antequam promoueat ad sacra. Non potest accipere duo stipendia pro Missa diei festi, aut applicando vni partem solitam, alteri verò partem suam. Non potest accipiens stipendium pingue, dare alteri tenue, quod *Vasquez citat. num. 4.* docuerat, asserens Sacerdotem dum ei datur stipendium pingue pro sacrificio ab ipso celebrando, acquirere dominium, & posse alteri Sacerdoti minus, sed iustum stipendium præbere; quia nulli facit iniuriam.

65. *Potest ne Sacerdos sacrificium offerre pro eo, qui primo daturus est stipendium?* Affirmat *Henriquez lib. 9. ca. 21. n. 1.* quia licet tale opus respectu nostri sit præteritum, est tamen respectu Dei præsens. At sacra Congregatio ex mandato Clementis VIII. die 15. Nouembris anno 1605. id improbauit.

66. *Ægrotat per aliquot dies Capellanus, tenetur ne per alterum interim celebrare?* Respondet *Gaspar Hurtado de sacram. d. 4. diff. 1.* negatiuè, quando Capellanus per mensis spatium ægrotauit; quia est breue respectu anni, & cum restator non explicauerit intentionem suam esse tam strictè obligandi, non debet pauper Capellanus eo tempore stipendio priuari, quo magis indiget, ad ægitudinis subleuationem.

67. *Capellanus, vel alius Sacerdos stipendio obligatur in tali Altari, vel Ecclesia Missam celebrare: potest ne alibi sacrificium agere?* Respondet *Fagundez pr. 12. lib. 3. cap. 9. num. 6.* non posse, & regulariter peccare mortaliter. At Capellanus, qui ter vel quater in anno in destinato Altari vel Ecclesia non celebrat, excusatur ob materiæ paruitatem, Minimè verò qui stipendium accipiens, vt celebret in Altari priuilegiato, in alio Altari cum calculo benedicto celebrat, Congregatione Rituum declarante.

§. 6. 68. *Tenentur ne fideles Feria sexta in Parasceue incidente De Mis- Annunciationis Festo illud audire officium, in quo sacramentum se audi- praconsecratum absuntur?* Afferit *Vasq. in 4. p. tom. 3. n. 232. rione. c. 2. n. 18.* non teneri; quia Missa non est.

Vasq. 69. *Sufficit ne Missa Natiuitatis, qua coram summo Præsule illa nocte à Cardinali celebratur, ad præcepti satisfactionem?* Sufficere afferit *Card. Lugo de Euchar. d. 15. sect. 2.*

Examen XI. De Missa circa Prac. I. Eccl. 183

70. Scio satis esse ad præcepti impletionem, sacro moraliter interesse: Rogo, an moraliter intersit sacro, qui manet in atrio Ecclesia, vel in alio loco sufficienti, ut inter illos, qui in Canone circumstantes dicuntur, numeretur? Sufficit ex sententia Gord. Gord. doni tom. 2. lib. 6. q. 7. c. 2. §. 3. v. 12.

71. Sufficit ne adesse in finestra, qua sit è regione Altaris? Non; quia non interest moraliter. Fillucius tom. 1. tract. 5. Filliuc. cap. 7. num. 2. 9.

72. Excusantur ne surdi, aut cæci? Minimè; quia necessarium non est audire, aut videre, sed sufficit personaliter interesse. Fagund. pr. 1. lib. 2. c. 7. num. 3. Fagund.

73. Dixisti, posse quem partem Missæ ab uno, partem ab alio sacerdote exau ire: Rogo, an possit prius pars Missæ posterior audiri & postea prior? Afferit Turrianus select. t. 2. d. 16. Tur. dub. 7. quia præceptum quoad substantiam impletur, & solum inuertitur ordo, quod in satisfactione Horarum Canoniarum dicemus non esse mortale. Potest ne simul & eodem tempore audiri, quando ex duobus sacerdotibus unus Missam inchoaret, alter consecrationi daret operam? Afferat Hurtad. de sacram. tom. 2. de Missa, d. 5. diffie. 4. quia (ut Azorius p. 1. lib. 7. c. 3. q. 3. ait) potest quis ad utrumque sacerdotem animum intendere. Vnde aliquis docuit probabiliter ex præcepto, ex voto, ex pœnitentia iniuncta obligatum tres Missas audire, satisfacere, si simul à tribus sacerdotibus eodem tempore celebrantibus audiat. In prima editione tr. 1. exam. 11. num. 93. dixi: Colligo posse te breuissimo temporis intersitio Missam audire, si quatuor v. gr. altaribus varia Missæ proportionata temporis anterioritate celebrentur. Hoc quidem addidi non quia id affirmem esse verum, sed quia ex sententia affirmante posse implere præceptum duabus medietatibus simul auditis, id colligitur apertè: contrarium enim ex hac sequela ab inconuenienti arguens Problem. moral. meo Vol. 6. affirmo. Azor. Hurt.

74. Requiritur ne solum ad implendum præceptum mentalis presentia, an corporalis sufficit? Consulenda mentalis, sed afferunt Gaspar Hurta lo de sacr. tom. 2. de sacrif. d. 5. diffie. 2. & Coninch q. 83. n. 6. v. 197. Sufficere corporalem, dummodo licet mente distrahatur, corpore reuerenter assistit, & cum debita externa attentione. Hurt. Conin.

75. Datur puritas materis in Missæ auditione: sed quonam modo hæc sit determinanda? Coninch de sacram. q. 83. n. 6. dub. Conin. vni. n. 285. Ab initio vsque ad Euangelium exclusiue. Henr. Henric. riquax lib. 9. c. 25. n. 7. vsque ad Euangelium inclusiue. Con-

- Lugo. firmat nouissimè *Card. Lugo de Euch. d. 22. sect. 1. n. 3.* quia valde probabile, non teneri fideles duo Euangelia audire, cum possint, data benedictione, recedere. Ergo audito ultimo
- Laym. Euangelio Ioannis satisfaciunt. *Layman. lib. 4. tract. 7. c. 3. n. 3.* citat Amalarium asserentem, haud esse grauis culpæ dammandos, qui ab offertorio vsque ad benedictionem interfint. Quod minimè admittendum.
76. *Excusantur ab auditione sacri infirmi, qui priuilegium habent audiendi Missam in Oratorio domus? Non;* quia hoc priuilegium à iure communi derogatur, & non potest inducere obligationem. *Suar. in 3. p. q. 83. a. 6. d. 88. sect. 6.*
- Suar. 77. *Quis excommunicatus est, & Missam audire non potest: rogo, an teneatur ex vi huius precepti reconciliari, & fieri habilis ad audiendum? Non;* quia non obligat præceptum hoc ad tam remotam dispositionem. Quid si culpa sua excommunicatus maneat, quia non vult reconciliari? Adhuc
- Laym. non teneri affirmat *Layman. lib. 2. tract. 5. p. 2. cap. 2. num. 3.* Sicut qui culpa sua detinetur in vinculis, & non vult soluere quod debet, peccat contra iustitiam non soluendo; sed non peccat non audiendo sacrum.
78. *Peccat qui die Dominico, vel alio festo celebrat aliam Missam voluntariam? Suarius* affirmat non peccare mortaliter.
- Fagund. Item ex doctrina *Fagundez* qui certis diebus debet dicere Missam, v. g. de B. Virgine, potest illis diebus dicere aliam in Missali præscriptam, etsi pro dicenda illa Missa stipendium accepisset.
79. *Sacerdos celebrans non obseruat vnam aut aliam Missalis rubricam: peccat ne lethaliter? Non;* quia non obligant sub mortali. Secus si nullam seruaret, aut in rebus substantialibus Sacrificij delinqueret. Sic *Fagundez*. Hinc colligo non peccare mortaliter qui aliis diebus Missam de B. Virginis Assumptione, Natiuitate, &c. dixerit.
- Fagund.
80. *Est ne anxietas, aut cura exactissima necessaria circa infusionem aqua in calicem? Minimè;* quia ex doctrina *Conin.* & aliorum licet plures guttas infundat, aqua, quæ ante consecrationem non est in vinum conuersa, immediatè in Christi sanguinem conuertitur in ipsa consecratione.
- Conin.
81. *Potest ne Sacerdos in casu necessitatis cum stola, manipulo, aut cingulo non benedictis celebrare? Suarez* posse sentit, imò etiam sine aliquo ex iis. Addo posse celebrare in Calice & patena nondum consecratis, & cum vestibus nondum benedictis, si alius Sacerdos bona fide cum ipsis antea celebrauit quia in prima celebratione iam fuerunt consecrata.
- Suar.

82. Si extra Ecclesiam sine iusta causa celebrares? Mortaliter ex Filiiu sententia delinqueres.

83. Peccat ne tripliciter Sacerdos celebrans indignè, scilicet consecrando, offerendo, & sumendo Christi corpus? Minimè (ait Henriquez;) quia tres isti actus sunt sibi inuicem subordinati. Imò cum Vasquez affirmo Sacerdotem excommunicatum non præmissa confessione celebrantem scientem planè se adstringi peccati, & censuræ vinculo, duplex peccatum non committere.

84. Potest quis vii stola pro cingulo, & manipulo pro stola? Suarius respondet affirmatiuè. Imò ex Azorio ex duplicata stola vel casula possunt fieri duæ, & ex stola cingulum sine alia benedictione. Addit. Suarius fracto cingulo, partem adhibendam si sufficit, non nectendam cum alia; quia benedictionem amittit. Si verò antequam omnino diuidatur, reficias, vel aliquo modo connectas, ad vsum sufficere.

85. Pote ne quis ob vitandam mortem sine vestibus celebrare? Saa affirmat; quia Ecclesia cum tanto periculo non obligat.

86. Circa corporalium ablutionem quid? Lauant illa Diaconi, vel Subdiaconi, itémque Purificatoria: & prima ablutio mittitur in piscinam. Porro semel ita lota possunt tradi monialibus rursus lauanda, & reficienda. Saa ex Suario.

87. Quonammodo variis casibus in Missa celebratione accidere solitis occurrendum? Ex Suario, Azor, Tolet, Saa & aliis respondabo. Si aduertus hostiam consecratam esse corruptam? Aliam consecra, incipiendo à Qui pridie, vsque ad simili modo exclusiue; deinde ad locum transeas quò perueneras; tandemque illam hostiam corruptam post sumptum calicem sume, vel serua.

88. Si sumpta hostia, aquam esse pro vino in calice positam deprehendam? Si in publico es loco, infunde vinum veluti ad ablutionem & clam consecra, & sume; quod si in priuato loco adsis, nouam hostiam etiam sume, & consecra incipiendo à Qui pridie. Aquam verò mitte in piscinam, quæ solet esse propè altare: Quid si pergamin Missa, & ista ex ignorantia, aut perturbatione omittam? Non delinquis mortaliter.

89. Cœpta Missa recordor, me non esse ieiunum, aut irregularem esse, aut in mortali peccato: quin tunc? Si non esse ieiunum te recordaris, perge, si alioquin scandalum sequeretur: si aduertis te irregularem, aut excommunicatum, pergendum tibi, nec ideo irregularis fies; si in peccato graui te deprehendas, contere, nec Missam omitte, etiam si posses sine scandalo.

90. *Venenum in vino consecrato adesse cognosco.* Aliud consecra, & illud stupa collectum, & siccatum comburatur, & cineres in piscinam immittantur.

91. *Hostia ab animante comeditur.* Si potest extrahi, seruetur, donec corrumpatur, animal verò combustioni detur, & in piscinam mittantur cineres. Itidémque videtur faciendum, si quis euomat Eucharistiam.

92. *Haeret hostia calici, aut palato.* Toties adhibeatur ablutio, donec deglutatur.

93. *Post ablutionem apparent reliquia, aut particula consecrata.* Si non possunt facillè asseruari, sumi possunt à Sacerdote, dum adhuc est in altari. *Sanguis excidit.* Si supra tabulam lambe, & rade: si super mappam, fuge, & laua, deinde rasuram, seu ablutionem in piscinam immitte.

94. *Venensum animalculum in sanguinem incidit.* Si deglutiri non possit sine periculo, aut horrore, extrahatur, & comburatur, cineresque dentur piscinae.

95. *Quid si aliquo euentu Missam absolueri non valeam?* Si nondum consecrasti, perfici potest per alium ieiunum Sacerdotem: si consecrasti, & nondum communicasti, potest, imò debet alius etiam non ieiunus, si ieiunus non adsit, non autem excommunicatus, aut suspensus, aut irregularis. Quod si desit, qui perficiat, sequenti die sumatur ab ipso in alia Missa Sacramentum.

96. *Potest ne Sacerdos, dum accepto stipendio pro alio celebrat, partem sacrificij sibi conuenientem alteri applicare, & pro ea stipendium accipere?* Possit sentit *Filliuc.* dum non tanquam pro integro sacrificio, sed pro parte, vt pro vna tertia accipiat.

97. *Dixisti, non posse Sacerdotem Missam offerre pro primo, qui dederit stipendium, quòd damnatum sit ex Cardin. decreto. Quid quando ex alius Capellae fundatione statuta Missa sunt singulis hebdomadis celebranda? Potest Sacerdos antecedente hebdomada illas celebrare, quia sacrificium certam sortitur applicationem.* Ita *Reginaldus.*

98. *Certam eleemosynam pro celebranda Missa accipi, non possum alteri celebrandam committere, parte eleemosynae mihi retenta; si accipi, vt dicendas Missas curarem per alios, at si accepissem certam summam pro Missis à me dicendis, possunt alios pro minori pretio conducere, qui adiuuent, & reliquum mihi retinere. Profectò post hac, Congregatio Sacra Curia, id fieri posse prohibuit? Vt vidimus. Ego equidem existimo hoc decretum non extendi ad Capellas, quibus pingue stipendium est addictum; neque enim tantum datur pro Missis dicendis.*

99. *Quid*

Examen XI. De Missa circa Prac. I. Eccl. 187

99. *Quid si ab amico accepi pingue stipendium pro celebranda Missa? Si intuitu amicitiae accepisse probabiliter videaris, poteris per alium Sacerdotem satisfacere, dato ei iusto stipendio: sin accepisti praecise, & simpliciter pro Missa, nil tibi debes retinere, nisi Sacerdos, cuius opera usus es, sponte id condonet.*

100. *Quis pluribus debet Missam non ex stipendio accepto, sed ex liberali promissione: potest ne unica pluribus satisfacere? Affirmat Hurtado; quia fructus ex opere operato, quem sol-* Hurtad.
lum illis debet, aequalis obuenit singulis, ac si vni tantum applicaretur.

101. *Quanam rationabilis causa, aut legitimum impedimentum Missam non audientem excusat? Ex Azorio & aliis, si* Azor.
herus impediatur, si foemina prodeundo est alicui obnoxia peccato, aut alicui occasio delinquendi. Item consuetudo puellarum quae non solent egredi domo, custodia domus, aut gregis, aegroti instans ministerium, pudor ob vestem non decentem, & Ecclesiae distantia respectu cuiusvis debilis.

102. *Tempore interdicti habeo privilegium Sacrum audiendi: teneor ne? Non teneris; ne privilegium grauari videatur potius, quam leuari a praeccepto. Suarius sic.* Suar.

103. *Transiens per locum, ubi Festum particulare celebratur, tenetur ne Sacrum audire? Minimè; secus est, si inde recedat, aut eo accedat, vti Saa docet v. Missa.* Saa.

104. *Sufficit ne in die Natiuitatis vnam Missam dicere, aut audire? Ita planè, ex Suario. Qui autem vnam solummodo* Suar.
Missam dicere decernit, eligat quam maluerit.

105. *Potest ne audiri Missa publici concubinarum? Si non sit denunciatus excommunicatus, posse Suarez asseruit.* Suar.

106. *Qui die Dominica, in Festum Sancti alicuius incidit, Missam non audit: debet ne illam circumstantiam in confessione aperire? Vasquez negatiue respondet; quia haec transgressio praeccepti Ecclesiae vnam tantum habet malitiam.* Vasq.

107. *Audit quis Sacrum animo non satisfaciendi praeccepto: satisfacit ne? Ita planè ex Vasquez assertionem.* Vasq.

108. *Tempore praefationis quis venit ad Sacrum audiendum, quod vnicè celebratur: tenetur ne illam singularis Missae illius partem audire? Sanchez, & Suarius teneri asserunt, quod illa Sanch.
praecipua sit sacri pars. Ego autem probabiliter assero non* Suar.
teneri; qui per illam partem Missae non potest implere praecceptum.